OrniCon Michał Przystański
Biuro Ekspertyz Środowiskowych
e-mail: biuro@ornicon.pl
tel. 570 567 721
www.ornicon.pl

Inwentaryzacja przyrodnicza dla przedsięwzięcia polegającego na modernizacji budynków inwentarskich wraz z infrastrukturą na działkach ewidencyjnych nr 485, 484/2, 483/2, 482/2, 483/1, 484, 482 obręb Gadów, gmina Mycielin, powiat kaliski, województwo wielkopolskie

Poznań, 26 czerwca 2021 r.

1. Opis miejsca realizacji przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie realizowane będzie na działkach ewidencyjnych nr 482/1, 482/2, 483/1, 483/2, 484/1, 484/2, 485 obręb Gadów, gmina Mycielin, powiat kaliski, województwo wielkopolskie. Działki te położono są pośród mozaiki gruntów ornych i rozproszonej zabudowy wiejskiej występującej na południowo-zachodnim skraju miejscowości Gadów.

W granicach przedmiotowych działek znajdują się aktualnie wykorzystywane zabudowania gospodarcze i inwentarskie (hodowla drobiu) (**Fot. 1, 2, 3**), a także mieszkalno-biurowe, w sąsiedztwie których występują pojedyncze drzewa i krzewy gatunków owocowych i ozdobnych tworzone przez np. świerk pospolity *Picea abies*, żywotniki *Thuja sp.,* orzech włoski *Juglans regia*, lipę szerokolistną *Tilia plathypyllos*, brzozę brodawkowatą *Betula pendula* (**Fot. 4**).

Na terenie analizowanych działek zlokalizowane są budynki inwentarskie wraz z infrastrukturą towarzyszącą np. silosy paszowe, place techniczne i składowiskowe oraz drogi wewnętrzne (**Fot. 3, 10**), a cały obszar otoczony jest metalową siatką wzmocnioną folią ochronną (**Fot. 5**). W południowo-wschodniej części omawianego terenu, w granicach działki nr 485, znajduje się płat regularnie koszonego trawnika, na obszarze którego znajdują się pryzmy gruzu oraz zlokalizowane jest ujęcie wody, w sąsiedztwie których występuje również roślinność ruderalna, ponadto przy samej granicy zlokalizowany jest niewielki płat gruntów rolnych – uprawa kukurydzy (**Fot. 5, 6**). Przy południowej i północnej granicy obszaru również występują niewielkie płaty uprawy kukurydzy (**Fot. 1, 2, 3**).

Od strony wschodniej, południowej i północno-zachodniej do analizowanych działek przylegają grunty orne tj. zboża ozime, jare i okopowe (**Fot. 7**) z wyspowo występującymi niewielkimi zadrzewieniami śródpolnymi tworzonymi przez olszę czarną *Alnus glutinosa,* wierzby *Salix sp.*, brzozę brodawkowatą i topolę czarną *Populus nigra*. W odległości ok. 110 m na północny zachód od przedmiotowych działek znajdują się zbudowania mieszkalno-gospodarcze. a w odległości ok. 500 m w kierunku południowo-zachodnim zlokalizowany jest kompleks leśny, z dominującym udziałem sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*.

Przedmiotowe opracowanie jest uzupełnieniem dla wcześniej wykonanej analizy przyrodniczej (OrniCon, grudzień 2018 oraz marzec 2021).

2. Metody badań

Inwentaryzację przyrodniczą przeprowadzono na przedmiotowych działkach w dniach 19 marca oraz 15 czerwca 2021 roku. Celem inwentaryzacji było określenie występowania w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia osobników gatunków objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz gatunków i siedlisk przyrodniczych, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000. Rośliny i grzyby objęte ochroną oraz siedliska przyrodnicze wyszukiwano bezpośrednio na terenie przedmiotowych działek, natomiast dla zwierząt obszar ten poszerzono również do terenów sąsiednich. W trakcie prac terenowych wyszukiwano stanowisk roślin i grzybów chronionych, zwracając również uwagę na możliwość występowania porostów nadrzewnych, a także notowano wszelkie ślady obecności zwierząt, tj. obserwacje bezpośrednie, odchody, nory, kopce, gniazda, tropy. Termin wykonania kontroli terenowych fenologicznie przypadał na wczesnowiosenny, a także późnowiosenny okres wegetacyjny roślin oraz rozrodczy zwierząt, aby móc ocenić potencjalny wpływ przedmiotowej inwestycji na elementy przyrodnicze występujące w różnych okresach. Mając na uwadze charakter siedlisk występujących na badanym obszarze oraz specyfikę i zakres oddziaływania planowanego przedsięwzięcia, można w wystarczający sposób, na podstawie kontroli terenowych wykonanych w tym czasie opisać charakterystykę przyrodniczą przedmiotowego terenu i ocenić wpływ w wyniku realizacji inwestycji.

Inwentaryzacja przyrodnicza wykonywana jest pod kątem przedsięwzięcia, dla jakiego oceny ma służyć, zatem jej metodyka i zakres powinny wynikać z analizy potencjalnych oddziaływań. Nie ma więc potrzeby, aby miała ona zakres i stopień szczegółowości opracowań o charakterze naukowych badań populacyjnych. Biorąc pod uwagę charakter siedliska występującego na przedmiotowych działkach inwestycyjnych oraz ich lokalizację w szerszym ujęciu krajobrazowym, nakład wykonanych prac terenowych jest wystarczający do właściwej oceny potencjalnych oddziaływań planowego przedsięwzięcia. Dalsze kwestionowanie zakresu przeprowadzonych badań wykonywanych na potrzeby oceny wpływu przedmiotowego przedsięwzięcia na elementy przyrodnicze narusza zasadę proporcjonalności wymienioną w Art. 8 Kodeksu postępowania administracyjnego.

3. Formy ochrony przyrody

Miejsce realizacji przedsięwzięcia położone jest poza obszarami chronionymi na podstawie Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Najbliżej położonym obszarem chronionym (w odległości do 10 km) jest Złotogórski Obszar Chronionego Krajobrazu (położony w odległości ok. 6,4 km na północny wschód od planowanej inwestycji) (**Ryc. 1**).

Mając na uwadze specyficzny przyrodniczy charakter chronionych obszarów, które znajdują się w znacznym oddaleniu od planowanej inwestycji, a także niewielką skalę i lokalny charakter jej oddziaływania, należy wykluczyć możliwość generowania negatywnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na wymienione obszary chronione oraz chronione w ich granicach biokomponenty.

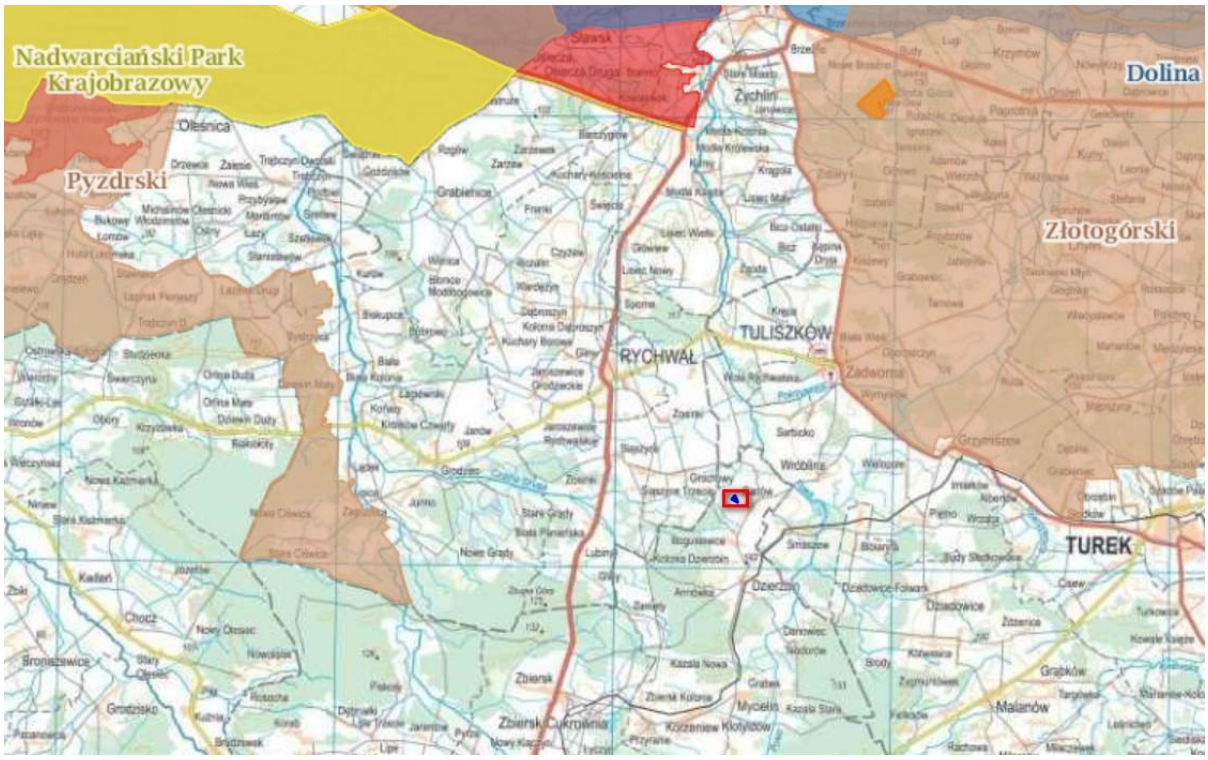

Ryc. 1. Mapa przedstawiająca położenie planowanego przedsięwzięcia względem najbliższych obszarów chronionych (źródło: http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/).

Korytarze ekologiczne nie podlegają bezpośrednio ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Ważne jest jednak uwzględnianie ich w ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, szczególnie w przypadku inwestycji liniowych (do których analizowane przedsięwzięcie nie należy), stanowiących istotna barierę ekologiczną. Korytarze ekologiczne można

rozumieć jako szlaki migracji dalekodystansowych, lokalne szlaki migracji, areały osobnicze zwierząt itd. W Polsce korytarze ekologiczne wyznaczono dotychczas na podstawie potencjału siedlisk dla grupy tzw. dużych ssaków, w opracowaniu Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce; Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011, które w ramach projektu ze środków EEA/EOG zostały uzupełnione. Ostatecznie opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Planowane przedsięwzięcie położone jest w obrębie korytarza o nazwie Wzniesienie Tureckie – Lasy Kaliskie KPdC-15A (**Ryc. 2**), ale z uwagi na szerokość i rozległość korytarza w tej okolicy oraz dużą dostępność w bliskim sąsiedztwie alternatywnych siedlisk, w stosunku do tych, które zostaną przekształcone podczas realizacji inwestycji, nie przewiduję się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu przedsięwzięcia na przebieg lokalnych i regionalnych szlaków migracyjnych zwierząt. Dodatkowo planowane przedsięwzięcie nie należy do grupy inwestycji liniowych, które szczególnie negatywnie wpływają na korytarze migracyjne, a droga prowadząca do inwestycji będzie użytkowana z niewielką intensywnością, bez istotnie negatywnego wpływu na drożność korytarza. Dlatego ze względu na skalę i rodzaj potencjalnego oddziaływania przedsięwzięcia oraz jego położenie względem ww. korytarza, nie przewiduję się wystąpienia istotnie negatywnego wpływu inwestycji na jego integralność i funkcjonalność. Aktualnie obszar przedmiotowych działek ogrodzony jest metalową siatką wzmocnioną folią ochronną, a zdecydowaną większość terenu stanowią siedliska antropogeniczne (przydomowa roślinność ozdobna, zabudowania, utwardzone place oraz drogi techniczne), które nie są wykorzystywane przez zwierzęta podczas lokalnych przemieszczeń czy regionalnych migracji - dotyczy to zarówno ssaków, gadów, jak i płazów, a także nie stanowią one odpowiedniego miejsca żerowania lub odpoczynku dla ww. gromad, jak również dla większości gatunków ptaków.

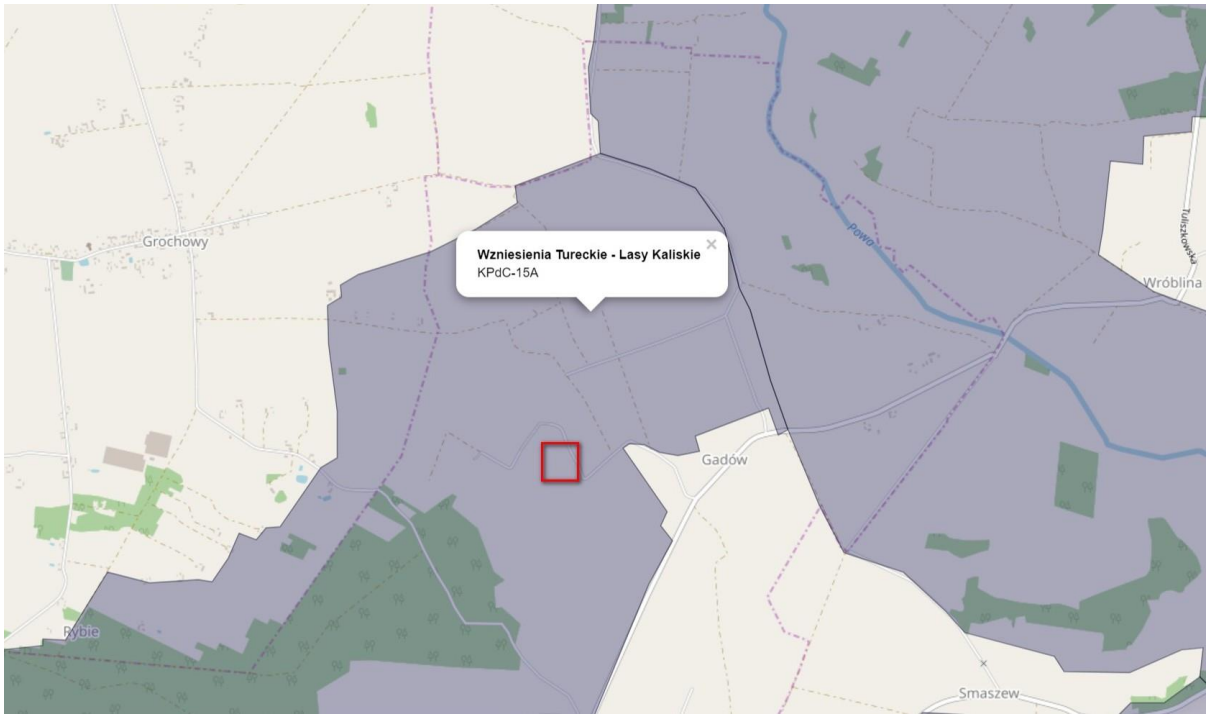

Ryc. 2. Miejsce realizacji przedsięwzięcia na tle korytarzy ekologicznych (źródło: http://korytarze.pl/).

4. Ochrona gatunkowa

Na terenie przedmiotowych działek nie stwierdzono występowania stanowisk chronionych lub zagrożonych gatunków roślin i grzybów oraz siedlisk przyrodniczych. Stwierdzono stanowiska pospolitych i szeroko rozpowszechnionych gatunków roślin, bardzo często występujących na terenach antropogenicznych i siedliskach ruderalnych np. babka zwyczajna *Plantago major*, babka lancetowata *Plantago lanceolata*, jastrzębiec kosmaczek *Hieracium pilosella*, łopian pajęczynowaty *Arctium tomentosum,* pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, gwiazdnica pospolita *Stellaria media*, mniszek lekarski *Taraxacum officinale,* chaber bławatek *Centaurea cyanus,* mak polny *Papaver rhoeas,* wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare,* ostrożeń lancetowaty *Cirsium vulgare,* ostrożeń polny *Cirsium arvense,* pięciornik rozłogowy *Potentilla reptans,* krwawnik pospolity *Achillea millefolium.*

Spośród fauny chronionej na badanym terenie (przedmiotowe działki oraz sąsiadujące grunty orne i zadrzewienia przydomowe i śródpolne) stwierdzono przede wszystkim przedstawicieli relatywnie pospolitych gatunków ptaków (**Ryc. 3**). W obrębie zabudowań inwentarskich i gospodarczy, a także zieleni przydomowej stwierdzono stanowiska następujących gatunków ptaków: pliszka siwa *Motacilla alba,* białorzytka *Oenanthe oenanthe,* oknówka *Delichon urbicum,* mazurek *Passer montanus* oraz dzwoniec *Chloris chloris.*

W sąsiedztwie analizowanego obszaru inwestycyjnego na terenie gruntów ornych odnotowano stanowiska skowronka *Alauda arvensis,* potrzeszcza *Emberiza calandra*, pliszki żółtej *Motacilla flava* i świergotka polnego *Anthus campestris* (gatunek wymieniony w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej). Dodatkowo w pobliżu zabudowań oraz zadrzewień śródpolnych i przydomowych zlokalizowanych w niedalekim sąsiedztwie przedmiotowych działek odnotowano występowanie dzierlatki *Galerida cristata*, sierpówki *Streptopelia decaocto*, zięby *Fringilla coelebs,* sroki *Pica pica*, sójki *Garrulus glandarius,* wrony siwej *Corvus cornix*, bogatki *Parus major* oraz trznadla *Emberiza citrinella*.

Na terenie analizowanych działek nie stwierdzono obecność chronionych przedstawicieli entomofauny, herpetofauny i teriofauny, natomiast w obrębie sąsiadujących gruntów ornych odnotowano obecność sarny *Capreolus capreolus*, dzika *Sus scrofa* oraz zająca szaraka *Lepus europaeus* - gatunków ssaków łownych.

Ryc. 3. Mapa przedstawiająca rozmieszczenie stanowisk gatunków chronionych w sąsiedztwie miejsca realizacji inwestycji.

5. Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na elementy przyrodnicze

Podstawowymi rodzajami oddziaływań tego typu przedsięwzięć na elementy przyrodnicze jest niszczenie stanowisk gatunków chronionych roślin, grzybów, zwierząt i ich siedlisk poprzez trwałe przekształcenie terenu w miejscu budowanych obiektów (budynków, placów, dróg dojazdowych), wzmożony hałas (szczególnie na etapie realizacji) powodujący płoszenie chronionych gatunków zwierząt oraz obniżenie jakości siedlisk zwierząt wskutek pojawienia się nowych obiektów budowlanych. W miejscu, w którym realizowane będzie przedsięwzięcie nie stwierdzono żadnych chronionych gatunków roślin i grzybów (w tym porostów) oraz siedlisk przyrodniczych, w związku z tym oddziaływanie przedsięwzięcia w tym zakresie można wykluczyć.

Gatunki zwierząt chronionych odnotowane w granicach przedmiotowych działek inwestycyjnych w trakcie kontroli terenowych należą do taksonów licznych i szeroko rozpowszechnionych w skali kraju i regionu, a dodatkowo w bliskim sąsiedztwie miejsca ich stwierdzenia występują alternatywne, odpowiednie siedliska zarówno lęgowe jak i żerowiskowe, zatem realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje istotnego zmniejszenia powierzchni siedlisk tych gatunków, a odziaływanie w wyniku realizacji przedsięwzięcia jest marginalne i pomijalne z punktu widzenia trwałości ich populacji.

Podczas kontroli terenowej stwierdzono jeden gatunek wymieniony w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej tj. śpiewającego świergotka polnego w obrębie gruntów ornych zlokalizowanych na południe od obszaru realizacji inwestycji - poza zasięgiem oddziaływania inwestycji, natomiast nie stwierdzono żadnego gatunku wymienionego w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Świergotek polny preferuje tereny otwarte o niskiej i rzadkiej roślinności, często występuje na glebach ubogich i piaszczystych – podczas badań jego stanowisko stwierdzono w obrębie uprawy ziemniaków – poza zasięgiem oddziaływania inwestycji.

Odnotowane w trakcie kontroli terenowych gatunki zwierząt chronionych należą do taksonów relatywnie licznych i szeroko rozpowszechnionych. Dodatkowo ze względu na charakter występującego siedliska w miejscu realizacji przedsięwzięcia oraz jego specyfikę tj. modernizacja istniejących zabudowań inwentarskich, nie przewiduje się licznego występowania stanowisk innych gatunków zwierząt chronionych w pozostałych okresach fenologicznych, a realizacja przedsięwzięcia nie wpłynie negatywnie na lokalną populację stwierdzonych dotychczas gatunków.

Ewentualną wycinkę jakichkolwiek drzew i krzewów należy przeprowadzić poza okres lęgowym ptaków - w terminie od 30 września do 1 marca.

W miejscu realizacji przedsięwzięcia nie występują siedliska optymalne do występowania chronionych gatunków płazów, a ich ewentualny pojaw na tym terenie będzie miał charakter incydentalny i efemeryczny, dlatego oddziaływanie na tę gromadę zwierząt można wykluczyć. W obrębie otwartych i silnie nasłonecznionych fragmentów analizowanego obszaru nie stwierdzono występowania żadnego przedstawiciela gadów oraz chronionych przedstawicieli entomofauny.

Oddziaływanie wskutek wzmożonego hałasu oraz obniżenia jakości siedlisk dotyczy przede wszystkim ptaków i ssaków. Skład gatunkowy zwierząt odnotowanych w trakcie kontroli (gatunki o niskiej wrażliwości na antropopresje, powszechnie występujące w pobliżu siedzib ludzkich) również pozwala wnioskować o nieznaczącym poziomie oddziaływania przedsięwzięcia poprzez zwiększenie hałasu i ewentuale czasowe obniżenie jakości siedlisk.

Mając na uwadze charakter siedlisk występujących w miejscu realizacji inwestycji tj. siedliska silnie przekształcone przez rolnicze użytkowanie, dodatkowo położone w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących zabudowań inwentarskich i mieszkalnych, można wnioskować w oparciu o wiedzę ekspercką, o wpływie inwestycji na biokomponenty występujące w miejscu realizacji przedsięwzięcia, zarówno na te, które zostały stwierdzone w trakcie kontroli terenowych, jak i na potencjalnie mogące występować w innych okresach fenologicznych.

Mając na uwadze charakter i skalę planowanego przedsięwzięcia, jego lokalizację na obszarze rolniczym pośród istniejącej zabudowy, a także uwzględniając fakt, że gatunki odnotowane w trakcie kontroli terenowych należą do grupy licznych i rozpowszechnionych, dla których dostępność odpowiednich siedlisk po zrealizowaniu przedsięwzięcia nadal będzie duża, nie przewiduje się żadnych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na populacje gatunków chronionych.

Autorzy:
mgr Michał Przystański
mgr Agata Ożarowska

OrniCon Michał Przystański
Biuro Ekspertyz Środowiskowych
os. Niepodległości 13/18, 62-400 Słupca
tel. 570 567 721
NIP 6671682082, REGON 364642624
Michał Przystański

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1. Zabudowania inwentarskie w granicach analizowanych działek – widok od E.

Fot. 2. Zabudowania inwentarskie wraz z infrastrukturą w granicach analizowanych działek – widok od S-W.

Fot. 3. Zabudowania inwentarskie w granicach analizowanych działek – widok od N-W.

Fot. 4 Zadrzewienia przydomowe tworzone przez gatunki drzew ozdobnych i owocowych.

Fot. 5. Analizowany teren inwestycyjny ogrodzony siatką metalową wzmocnioną folią ochronną - część od S-E.

Fot. 6. Uprawa kukurydzy, pryzmy gruzu i roślinność ruderalna znajdujące się w S-E części obszaru.

Fot. 7. Grunty orne sąsiadujące od strony S z działkami inwestycyjnymi.

Fot. 8. Pliszka siwa stwierdzona w obrębie zabudowań i towarzyszącej infrastruktury.

Fot. 9. Białorzytka stwierdzona w obrębie zabudowań i towarzyszącej infrastruktury.

Fot. 10. Siedlisko występowania białorzytki i pliszki siwej – część W przedmiotowego obszaru.